

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 150 Lei. — Șase luni 75 Lei. — Trei luni 40 Lei. — Pentru străinătate un an 250 Lei.
 Ziarul apare Marția și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză —
 Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor: un șir peti 3 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile
 să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Nr. 6359/1923

(106) 1—3

Concurs

La școlile de stat din localitățile mai jos înșirate sânt catedre de religie vacante, pentru a căror întregire publicăm concurs cu termen de 14 zile dela prima publicare în «Telegraful Român»:

1. Sibiu: liceul de fete.
2. Făgăraș: liceul de băieți.
3. Cohalm: gimnaziu, primare.
4. Hațeg: școală de comerț, civile.
5. Hunedoara: școală medie de fete.
6. Petroșani: liceul superior.
7. Sf. Gheorghe: școală normală de fete.
8. Satulung: școală medie.

Catedra de religie dela Sibiu, Făgăraș și Hațeg e sistemizată de consistor și e recunoscută și de on. minister al instrucțiunii publice; pentru toate celelalte catedre luarea la cunoștință din partea ministerului se așteaptă.

Profesorii de religie titulari fac parte din corpul profesoral al școlilor respective și vor fi salariați la fel.

Concurenții au să dovedească calificatie preoțească și pedagogică; sânt preferiți candidații cu studii academice precum și cei ce au dat examenul pedagogic profesoral.

Cereriile de concurs, instruite cu documentele relative la calificatie și serviciile anterioare, să se trimită în termenul deschis la adresa consistorului arhidiecezan.

Sibiu, din ședința sen. școlar a consistorului arhidiecezan ținută la 13/26 Iulie 1923.

Consistorul arhidiecezan

Noua lege

pentru unificarea contribuțiilor directe față de biserică și clerul nostru

II.

5. *Impozitul pe salarii* legea îl tratează în articolele 43—48. Este impozabil numai dela leafa lunară de 750 Lei, în sus, cu 4% până la leafa lunară de 4000 lei. Pentru salariul lunar, ce depășește suma de 4000 lei, procentul impunerii este de 8%. Instrucțiunea ministrului de finanțe, de care trebuie să țină seamă în rândul cel dintâi organele de executare, prevede ca salariu (în §-ul 116) nu numai leafa în numerar, ci și «orice alte renumerațiuni sau indemnități sub orice formă ar fi, gratificații, diurne... ori indemnități în natură, ca: locuință, hrană, întreținere».

În legătură cu acest soi de impozit încă se face o ilegalitate păgubitoare clerului nostru, provenită din interpretarea greșită a legii. Aceasta însă o vom scoate la iveală, vorbind despre impozitul elementar următor, care în ordinea stabilită de lege este al 6-lea.

6. Impozitul pe veniturile profesiunilor și ocupațiilor neimpuse la alte impozite.

Cu privire la acesta, legea spune textual (art. 48): «Sânt supuse unui impozit de 8% veniturile nete din *profesiuni libere* cum și orice *venituri neimpozabile la alt impozit elementar...*, sau orice alt venit întâmplător... Instrucțiunea la acest articol enumără (în §-ul 129) unele din profesiunile libere, ca: medici, avocați, ingineri, arhitecți, veterinari, dentiști, moașe etc. Nu se găsește niciun cuvânt în lege, nici în instrucțiunea ministerială oficială, din care să se poată scoate părerea, ori cel puțin presupunerea, că legiuitorul ar considera între profesiunile libere și pe preoți în exercițiul atribuțiilor lor pastorale. Ceeace, de altfel, este și cel mai firesc lucru deoarece țara noastră, slavă Domnului, n'a ajuns încă a decreta religionea de o chestiunea individuală indiferentă pentru stat și nici *preoția de profesiune liberă...* Ce fac însă organele de executare, întemeiate — se zice — pe «Notele» de îndrumare, primite dela direcțiunile regionale și date de comisiunea centrală de apel pe lângă ministerul de finanțe din București?... Consideră, pur și simplu, preoția ca o «profesiune liberă» atunci, când așa numitele venituri stolare, provenite din exercițiul funcțiunii pastorale de preot, le impun — după cât sântem informați pe toată linia — cu impozitul pe profesiunile libere și cu aditionalele la acest impozit. Această procedură n'are niciun temei legal. *Stolele sânt și rămân beneficii întregitoare la salariu* și ca atare sânt a se impune, conform prevederilor legii și în condițiile stabilite de dânsa, cu impozitul pe salarii de 4%, până la o leafă lunară de 4000 lei. Numai când această leafă lunară trece peste suma de 4000 lei, ceea ce nu cam credem să fie cazul preoților, se urcă și impozitul pe salariu la 8%. În nici un caz însă stolele nu pot fi impuse cu impozitul profesiunilor libere, de 8%, fiindcă nu sânt venituri provenite din exercițiul unei profesiuni libere. Caracterul lor de beneficii întregitoare la salariu a fost recunoscut totdeauna în trecut și este recunoscut și în prezent de statul nostru. Pentru acest motiv și salariul pe care îl dă statul preoților noștri, așa minimal și neîndestulitor cât este, se consideră numai ca o întregire la toate veniturile de orice fel din parohie. Tot pentru același motiv veniturile din parohie — implicite și veniturile stolare — sânt socotite și se scad în fiecare caz, din salariul pe care îl primim dela stat. Din împrejurarea că stolele sânt venituri preoțești, care nu se pot stabili cu precizie și

au caracter «întâmplător», nu urmează că sânt a se impune cu impozitul profesiunilor libere.

O interpretare în acest sens a legii nu o putem admite, nu numai pentru motivul, că nu o găsim justificată și că dublează dela 4% la 8% impozitul în sarcina salariului clerului nostru. Preoțimea nu dorește să se subtragă dela nici o îndatorire, nici materială și nici morală, față de statul nostru, în serviciul consolidării căruia vrea să-și pună toate forțele sale și jertfa sa. Însă, nu putem admite concepția «profesiunii libere» în legătură cu exercițiul atribuțiilor noastre pastorale fiindcă, la dreptul vorbind, această concepție atinge însăși poziția de drept, stabilită prin constituție, bisericii noastre în stat. Veniturile stolare, deci, după toată situația lor de drept și de fapt, ca beneficii aparținătoare salariului, sânt a se impune cu impozitul pe salariu. Doar, instrucțiunea spune lămurit, în §-ul 129, pct. 4 alin. 2, că veniturile «întâmplătoare» de orice categorie, numai atunci se impun cu impozitul profesiunilor libere, *când nu cad în prevederile oricărui alt impozit elementar*. Acesta însă nu este și nu poate fi cazul stolarilor, care de fapt sânt socotite și recunoscute ca parte de salariu și deci *cad și sub prevederile impozitului pe salariu*.

7. *Impozitul progresiv pe venitul global* (art. 55—66) este cel din urmă impozit elementar. Acesta lovește numai persoane fizice și numai în cazul, când venitul global integral atinge suma de lei 10.000 anual (art. 56 și 63 din lege, — Persoanele morale și biserică d. e. este persoană morală — nu sânt impozabile cu acest impozit (cf. instrucțiuni, §-ul 145).

Afară de cele 7 impozite elementare legea mai prevede «impuneri aditionale» (art. 71—74), care se stabilesc în anumite procente: pentru județe, pentru comune, pentru camerele de comerț, pentru camerele agricole și de muncă. Aditionalele se înființează pe lângă toate impozitele directe sau elementare, *cu excepția impozitului pe salariu și pe venitul global*.

În legătură cu impuneri aditionale — care înlocuiesc vechile «aruncuri» comunale, comitatense, pentru spital, etc. — se face apoi ultima ilegalitate față de clerul nostru. Căci, dacă preoții au fost odată luați la impozitul comercial, pe motivul eclesiei și la cel al profesiunilor libere, pe motivul stolarilor, urmează să li se pună în cărcă și impuneri aditionale pe care legea le prevede în strânsă legătură cu aceste impozite elementare. Deci o ilegalitate dă naștere la altele după dânsa.

O altă chestiune de clarificat, față de nouăle impozite este chestiunea *cancelariei parohiale*, în cazul când aceasta, în lipsa caselor parohiale, este instalată în edificiul propriu al preotului. Clădirile parohiale — după cum am amintit vorbind despre impozitul pe veniturile proprietăților clădite — sânt scutite de impozitul pe clădiri, indiferent de camerele pe care le au. S'a întâmplat însă cazul, când comisiunea de impunere a aplicat impozitul pentru clădiri camerei, care servea de cancelarie parohială și care din întâmplare era a 4-a cameră locuibilă în locuința particulară a preotului din sat. Constatăm, se înțelege, și în acest caz o ilegalitate, făcută în necunoștința legii, care spune clar în art. 17 că și *clădirile particulare puse în mod gratuit la dispoziția unor așezăminte de utilitate publică, sânt scutite de impozit*. Ultima chestiune, asupra căreia trebuie să ne oprim, este chestiunea *pădurilor, pe care le posedă biserica noastră*. Legea prevede un impozit de 10% (Cf. instr. §. 10), însă numai asupra pădurilor în exploatare. S'a întâmplat însă, că cele 10% au fost impuse asupra întregii păduri bisericesti, care nu aducea pentru moment nici un venit și nici nu putea fi exploatată, decât peste zeci de ani, conform planului de exploatare. Or, și în acest caz s'a desconsiderat legea, care spune textual (§. 10 din instrucțiune), că «pădurile, ce nu se exploatează prin tăere, nu sânt impuse decât dacă produc venit din alte exploatare, cum ar fi din exploatarea locurilor goale, din tăerea crăcilor, din ghindă și altele»... «Pădurile ce se pun în tăere de proprietar sau beneficiar cu drept real» — cum ar fi în cazul pădurilor bisericesti parohia sau preotul, care în unele locuri beneficiază cu drept real și de pădure — *se impun din momentul exploatării*... După lege «nu constituie exploatare tăerea lemnului din pădure necesare pentru uzul casnic al proprietarului» (Cf. instr. §. 10 alin. 5). Tot asemenea, sânt scutite de impozit «*lemnurile tăiate de o instituțiune publică dintr'o pădure proprie, pentru nevoile sale*». (Cf. instrucțiune, §. 12).

Reasumând expunerile noastre despre nouăle impozite și aplicarea lor față de

biserica și clerul nostru, rezultă următoarele concluziuni:

I. Preoții nu sânt impozabili pe motivul eccliei cu impozitul comercial și adiționalele lui; nu sânt impozabili nici pe motivul stoloilor cu impozitul profesiunilor libere și adiționalele lui.

II. Toate venitele preotului, de orice natură, sânt părți întregitoare la salariu și ca atare sânt impozabile cu cele 4%, stabilite de lege pentru salarii.

III. Întru cât ecclieile, ca proprietăți agricole, sânt supuse impozitului agricol, acesta se va solvi, ca și în trecut vechea dare directă de pământ, de către biserică, pentruca preotul să aibă posibilitatea a fi scutit de impozitul global. Aceasta nu este o încercare de eludare a legii, ci este just. Căci, pentruca biserică, care dă preotului său ecclia *ca un salariu*, să i-l dea într'o astfel de formă, care angajează acest salariu la o sarcină, când poate să i-l dea fără sarcină?

IV. Locuințele proprii ale preoților, cedate pentru cancelaria parohială, în mod gratuit, constatându-se starea de fapt, nu se impun cu impozitul pe clădiri.

V. Capitalurile bisericilor depuse la bănci nu se impun până la suma de zece mii Lei, nici valorile mobiliare, orice sumă ar reprezenta. Nu cad sub impozit nici pădurile bisericilor, decât când sânt în exploatare, nici partea de pădure cedată ca ecclie, care este a se socoti la salariul preotului respectiv.

Aceste încheeri se desprind din lege și instrucțiunea ministerială oficială. Avem toată nădejdea, că autoritățile noastre bisericesti superioare vor face pașii trebuincioși — dacă nu vor fi și făcut până acum — la forurile cu cădere, în interesul just al bisericii și clerului nostru și pentru respectarea, interpretarea și aplicarea corectă a legii.

Chestiunea este de o extremă importanță pentru noi. Căci, dacă nu se vor da de urgență clarificările de lipsă din partea ministerului de finanțe, organele de executare vor continua pe drumul greșit de până acum, aplicând rău legea și neținând seamă de situația de drept a bisericii și clerului nostru.

Iosif Pop,
adm. prot.

Pentru o apropiere a bisericilor

În tipografia «Cărilor Bisericești» din București a apărut o broșură scrisă de dl. secr. gen. al ministerului cultelor și artelor, Dr. Vas. Gh. Ispir: «Raport asupra congresului pentru stabilirea prieteniei între popoare prin mijlocirea bisericilor». Congresul s'a ținut anul trecut, în Copenhaga (6—11 Aug. 1922) și a desbătut trei probleme: 1. Situația minorităților religioase în centrul și răsăritul Europei; 2. Desarmarea și 3. Datoria bisericii în privința reconcilierii popoarelor și a construirii Europei. Au luat parte 120 de delegați, fiind reprezentate 25 de națiuni. Din partea României au participat: prof. Dr. Drag. Demetrescu, pastorul Honigberger, Dr. Lutz Korodi, Dr. Vas. Gh. Ispir și O. Walbaum.

Raportorul dl. Ispir trece în revistă generală ideile desbătute la congres. Fiecare reprezentat a avut puțină să vorbească 5 minute. Cu toții au declarat că popoarele sânt dornice de iubire și de frăție între oameni.

Delegația română a combătut cu succes acuza adusă de delegația maghiară (episcopul Raffay și pastorul Géza Takaro) că România ar fi intolerantă față de religiile neortodoxe.

În același sens a făcut declarația și pastorul din București dl. Honigberger. S'a accentuat că e de dorit o generozitate a majorității religioase față de minoritățile religioase din fiecare țară, fiindcă numai așa va putea Europa să își recapete liniștea.

Reprezentanții ortodocși (România, Iugoslavia, Bulgaria, Rusia, Turcia și Grecia) au ținut o ședință afară de programul oficial — hotărându-se că, deoarece în Rusia, țara cea mai mare ortodoxă domnește anarhia, România să convoace pentru timpul apropiat un congres al teologilor ortodocși la București, ca premergător viitorului sinod ecumenic.

La: desarmare, a luat cuvântul raportorul prof. american William I. Hull și a arătat grozave pierderi de valori și vieți omenești ale marelui război: aproape 365 miliarde de dolari, 60 milioane de oameni, 10 milioane pe câmpul de luptă, 20 milioane invalizi, 30 milioane civili morți din pricina condițiilor războiului. Constată cu durere că lumea contemporană n'a învățat nimic. Medicina numai aceasta poate fi: «manifestarea fraternității umane, care să facă ca întreaga activitatea să fie dezvoltată nu în ucidere, ci în cooperare și încredere».

Reprezentantul francez, dl. Monod, a întins mâna, în aplauzele tuturor, reprezentantului german, Dr. Deissmann.

La problema a treia: Datoria bisericii în privința reconcilierii și reconstrucțiunii, a vorbit ca raportor arhiepiscopul din Upsala, Dr. Söderblom. A cerut o «desarmare a inimilor omenești», căci altfel înarmările nu vor aduce pacea dorită de toți. La o desarmare a inimilo-

FOIȘOARA

— Note și spicuri —

Glasul Bucovinei, (R. Cădea):

Astăzi însuși regele țării merge, încunjurat de sfinții săi, să se închine la mormântul lui. Este aceasta un omagiu adus unui mare și celui din urmă ctitor al Mitropoliei ardelenice. Căci Șaguna a înviat earăș Mitropolia dela Alba-Iulia, de numele căreia se leagă pe lângă alți Mitropoliți și amintirea scumpă a lui Mihai Viteazul. Cu râvnă apostolească a muncit pentru ridicarea poporului din neștiință la lumină, din robie la lumina libertății. A clădit, cum zicea el însuși, dela temelie spre coperiș, începând cu școlile primare dela sate. Prin școală a adus lumină, prin biserică a adus mângâiere și încredere într'un viitor mai bun.

În viața intelectuală sărăcită a Ardealului a adus un suflu de viață și de îmbărbătare. Pentru reorganizarea bisericii și pentru reînvierea mitropoliei n'a cruțat călătoriile și intervențiile la Viena. A scris, a documentat, s'a rugat, a pretins, a luptat. A luptat cu aceeași energie și cu nețărmurită încredere în Dumnezeuul dreptății, ce nu putea întârzia, și pentru câștigarea de drepturi politice pe seama românilor.

Cum era el o fire dărză de luptător și muncitor care nu-și cruța puterile, a făcut din biserică neamului său o cetate inexpugnabilă. Din cetatea aceasta întârziată i-au venit neamului nostru aproape toate puterile în admirabilă luptă de rezistență...

Unirea, din Blaj, a ignorat întreaga comemorarea bisericii noastre ortodoxe; ear

Albina din București, organ care trăește din fonduri de peste hotare, a continuat, și cu prilejul acesta, să jicnească pe cei ce au sărbătorit pe Andrei Șaguna.

Transilvania, revista Asociațiunii, a publicat numărul dublu 6—7 din a. c. ca «închinare nemuritorului nostru întâi președinte și mare organizator Andrei Șaguna». Cam jumătate din acest număr cuprinde *reproduceri și spicuri* din articole privitoare la Șaguna. Nici redacțiunea din Sibiu, nici membrii numerosului «comitet de redacție» — sânt arătate, cu numele, peste șaptezeci de persoane ca făcând parte din «comitetul de redacție», — n'au scris nimic anume pe seama acestui număr sărbătoresc al revistei.

Patria:

Comemorarea lui Andrei Șaguna a întrecut cu mult proporțiile unei simple aduceri aminte a bisericii pe care a organizat-o, redându-i neatârnuarea, și lăsându-o ca un organism viu în mijlocul vieții naționale; ea a luat proporțiile convenite pentru prăznuirea amintirii unui om care a fost un adevărat conducător de neam. Întreaga noastră presă i-a închinat numere festive, și serbările dela Sibiu vin să încununeze demn manifestarea de recunoștință a unui neam întreg...

Viitorul:

Ca toți marii luptători și ca toate sufletele închinare idealului național, pe Andrei Șaguna îl întâlnim nu numai pe un singur drum. Activitatea lui lasă urme în mai multe direcții. El este organizator, este predicator, este om de teorie și om de acțiune, barbat politic și preot, om al școlii, pe cât a fost și al bisericii.

Fiind contemporan cu suflul acela nou de libertate și de reînviere națională, care caracterizează epoca anului 1848, el ia parte ca mare animator pe «Câmpia libertății».

Dar alături cu lupta în acel forum unde se discutau drepturile de viață politică a poporului român, întâlnim numele lui Andrei Șaguna, când ajunge la înalta situație de Mitropolit, ca întemeietor al «Asociației pentru cultura poporului român» mare instituție de unde vor radia până în zilele noastre curentele mari de lumină și de românism în întreg Ardealul, martirizat prin vitregă stăpânire străină. Prin cultură, însă, poporul ardelenesc știu să-și țină trează conștiința națională, și de acest mare dar hărăzit neamului nostru nu puțin a fost legat gândul și voința Mitropolitului Șaguna...

Au apărut:

Memorii din anii 1846—1871 de Arhiepiscopul și Mitropolitul Andrei Șaguna, publicate la aniversarea semicentenară a morții marelui Arhiepiscop. Un vol. de 112 pagini. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu. Prețul 25 Lei.

se va ajunge dacă: 1) cărțile de școală nu vor fi cuprinse de un spirit sovunist; 2) dacă vor judeca limpede, critic și imparțial și dacă 3) se va stabili un catehism de puritate morală.

Rezoluția luată de congresiști, unanim, a fost următoarea: Profund întristată de mizeria și groaza epocii noastre, biserica creștină prin toți, membrii ei și în toate ramurile trebuie ca să roage cu inimă smerită pe Dumnezeu pentru iertare și putere de a ierta și într-o fidelitate profundă față de spiritul păcii să întărească unitatea spirituală deja existentă și să o facă efectivă, ca să domnească între popoare bunăvoință și încrederea reciprocă. H. P. P.

Plecarea perechei regale în străinătate. Vineri, 3 August, MM. LL. Regele și Regina vor pleca, cu un tren regal, în Iugoslavia spre a face o vizită familiei regale Iugoslave la Bled, reședința de vară din Slovenia.

Regele nostru va sta două săptămâni, ear M. Sa Regina va sta numai câteva zile și apoi își va continua călătoria în Franța la stațiunea balneară St. Lumaïr, unde se va întâlni cu sora M. Sale. Acolo M. Sa va sta câteva săptămâni spre a-și face cura.

După conferința dela Sinaia, ținută de cei trei miniștri de externe ai statelor din Mica Înțelegeră, s'a dat presei un comunicat oficial, în care se spune că desbaterile între dnii Beneș, Nincic și Duca pot fi caracterizate prin completul acord al reprezentanților celor trei țări asupra tuturor chestiunilor examinate. Viitoarea conferință a Micei Înțelegeri se ține la Belgrad.

Se speră că, după această conferință, situația românilor din Iugoslavia se va îmbunătăți, și bisericile și școlile lor se vor re-deschide.

Reprezentanții Ligii Națiunilor în Sibiu au sosit aici Marți d. a. la ora 2. La gară au fost primiți de dnii prefect A. Boiu și primar al orașului Goritz. Delegația se compune din norvegianul Colban, Miss Harris, spaniolul Ascarati și francezul Hodin, însoțiți de delegați ai guvernului nostru. Oaspeții sosiți în Sibiu au făcut vizită I. P. S. Sale Mitropolitului nostru Nicolae și altor fruntași ai vieții publice din oraș. Seara s'a dat o masă la hotelul Bulevard în onoarea reprezentanților Ligii. Miercuri au vizitat muzeele și bisericile Sibiului, ear la amiază au fost invitați la masa I. P. S. Sale Mitropolitului nostru Nicolae. După amiază au făcut excursiuni în împrejurimile Sibiului, ear seara au plecat spre Cluj. Scopul călătoriei este a se informa despre situația culturală și materială a locuitorilor.

(102) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de **predicator** la biserica noastră catedrală din centrul mitropoliei noastre, se publică concurs cu termen de 45 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Dela viitorul predicator se cere a predica în biserica noastră catedrală cât mai des.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt: salar de bază 1600 lei lunar, plus toate sporurile cuvenite.

Cererile de concurs să se trimită Consistorului arhidiecezan în termenul deschis, împreună cu documentele necesare și anume:

1. Carte de botez.
2. Testimoniu din școlile medii.
3. Absolutor teologic.
4. Testimoniu de calificare preoțească.
5. Atestat de serviciu.
6. Alte eventuale documente recomandatoare.

7. Deodată cu cererea concursuală să prezenteze și 3 predici în scris, pentru diferite Dumineci din decursul anului, și în termenul deschis al concursului să predice odată în catedrală.

Sibiu, din ședința senatului bisericesc, ținută la 4 Iulie 1923.

Consistorul arhidiecezan.

(103) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de **preot misionar** al arhidiecezei de Alba-Iulia și Sibiu se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Dela viitorul preot misionar se cere a fi la dispozițiunea I. P. Sf. arhiepiscop și mitropolit, respective a consistorului arhidiecezan, spre a fi trimis acolo unde se ivește necesitatea să slujească, să predice, să conducă procesiuni religioase și să petreacă în mijlocul credincioșilor din o anumită localitate atâta timp, cât va cere trebuința. Va avea apoi să ia parte activă la conferențele preoțești.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt: salar de bază 1600 lei lunar plus toate sporurile cuvenite.

Cererile de concurs să se trimită Consistorului arhidiecezan în termenul deschis, împreună documentele necesare și anume:

1. Carte de botez.
2. Testimoniu din școlile medii.
3. Absolutor teologic.
4. Testimoniu de calificare preoțească.
5. Atestat de serviciu.
6. Alte eventuale documente recomandatoare.

Sibiu, din ședința senatului bisericesc, ținută la 4 Iulie 1923.

Consistorul arhidiecezan

Conferința preoțească a tractului Lupșa

Preoțimea tractului Lupșa și-a ținut conferința obișnuită în comuna Brăzești, în 11/24 Iunie a. c. Din toate părțile tractului se vedeau trecând culmile dealurilor preoți albiți de povara anilor, spre locul numit. La ora 8 se începe serviciul divin, la care iau parte preoții designați, ear ceilalți preoți împreună cu învățătorii tractului dau răspunsurile liturgice în cor. La priceasnă preotul Vasile Gan junior a predicat cu multă pricepere despre folosul credinței. După terminarea serviciului divin din biserică preoții îmbrăcați în odăjdile bisericești urmați de credincioși au ieșit în procesiune la sf. cruce ce se află la marginea satului. Aici s'a celebrat sfințirea apei cu rugăciunile pentru țarine, precum și sfințirea untului de lemn cu rugăciunile pentru bolnavii și vindecarea tuturor ranelor sufletești.

Părintele Vasile Șpan, în termeni aleși și cu multă iscusință, arată însemnătatea și folosul ce poate avea fiecare creștin care se ocupă cu cititul bibliei. Aduce în legătură foaia poporală «Lumina Satelor» ca un fel de explicatoare a bibliei și o recomandă ca cel mai bun ziar pentru popor.

Părințele protopop Vasile Gan încheie și rîl cuvântărilor prin învățături morale religioase, îndemnând poporul la iubire de Dumnezeu și a deaproapelui, precum și la iubirea ce trebuie să avem față de toate instituțiile bisericești și de caritate. Indeamnă poporul la iubirea de lege neam și patrie.

Ca dintr'un isvor nesecat curg învățăturile și îndemnurile la bine, din gura celui albit de povara anilor și întinerit cu sufletul de dragostea de neam și țară.

După terminarea stropirii cu apă sfințită și ungerii cu unt de lemn, întreg poporul s'a reîntors în cimitirul bisericii unde s'a ridicat parastas pentru odihna tuturor eroilor căzuți pe diferite câmpuri de luptă pentru întregirea neamului precum și pentru toți repausații comunei aceleia — cu care s'a terminat apoi partea misionară a conferinței.

La ora 4 p. m. ne-am întrunit în cancelaria parohială din loc unde președintele prot. Vasile Gan a declarat ședința deschisă.

Conferința proclamă de notar pe membru Petru Sabău, ear bărbați de încredere Vasile Șpan și Aurel Boeriu, cari ocupă loc la masa presidială.

După citirea apelului nominal se constată că un singur membru al conferinței lipsește.

Să trece la ordinea de zi. Președintele prezintă raportul: a) despre executarea concluziunilor conferinței anului trecut; b) despre decursul conferinței preoților din Munții apuseni; c) despre activitatea grupurilor religioase.

După desbatere vivoaie și clarificări reciproce raportul general servește spre știință.

În ceea ce privește fondul de propagandă religioasă înființat în conferința preoțească a anului trecut și care a ajuns la suma de 470 lei, conferința decide a nu-l pune în aplicare, până nu va mai crește din diferite contribuții.

Conferința cere din nou Ven. Consistor, ca să dea ființa cursurilor la Cluj pentru perfecționarea preoților, precum și întregirea postului de preot misionar al consistorului, ca preoții să fie orientați permanent în activitatea de propagandă religioasă.

Cu raport la înființarea unui cămin studentesc în Cluj pentru fii de preot, conferința părtinește, solicită înființarea lui, și nu se dă îndărăt dela jertfele ce se cer cu înființarea aceluia.

Desbătându-să activitatea grupurilor religioase din tract, se constată cu satisfacție, că fiecare grup și a făcut datorința față de ridicarea moralului și întărirea credinței în masele poporului. (Urmează)

Sfătuim pe tinerii ieșiți din școlile secundare să se înscrie la cursul teologic în seminarul Andreian din Sibiu. Cererile de primire se adresează Consistorului arhidiecezan pe calea oficiilor protopresbiterale.

Știrile zilei

Știre personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae, a plecat în 2 August n. la mănăstirea Cozia, în apropierea băilor Călimănești, unde va sta 2—3 săptămâni.

Convocare. Adunarea cercuală a Asociațiunii, despărțământul Sălciua, se convoacă pe Duminică, 12 August n. 1923 a. c. în comuna Sălciua de sus. Deschiderii va premerge la ora 9 a. m. serviciul divin în biserica locală împreună și cu parastas și panegiric în amintirea marelui Andrei Șaguna, primul președinte al Asociațiunii. Obiectele adunării vor fi: 1. Constituirea și constatarea prezențelor; 2. Curenții; 3. Rapoartele comitetului și cassarului despre meritul afacerilor în 1922/23; 4. Budgetul despărțământului pe 1923/24; 5. Alegerea comisiunilor pentru cenzurarea actelor și rapoartele acestora; 6. Alegerea comisiunii pentru înscrierea de membri noi și raportul ei; 7. Propuneri anunțate înaintea directorului despărțământului; 8. Închiderea. — În pauză se țin poporului conferențele următoare: a) Directorul școlar Ioan Ardelean: Cum să pregătim fiii poporului pentru carierele practice; b) Pr. Vasile Șpan: Nutrețurile măestrite și folosul ce-l aduc economiei; c) Prof. George Alexandrescu: Un capitol din istoria națională; d) Medicul Dr. G. Crișan: — din prilejul expoziției de copii ce se aranjează — dă mamele de țărani sfaturi cum să îngrijască de sănătatea copiilor și prin ce mijloace se pot încunjura multele boale și și pot păstra vâjșoșia necesară. Din ședința comitetului, ținută în Baia-de-Arieș, la 27 Iulie 1923. *Vasile Gan*, dir., președinte. *Nicolae Fodorean*, secr. desp.

Biserică nouă. În Buziaș s'a format un comitet pentru crearea fondului necesar zidirii unei biserici ortodoxe în această localitate balneară. În primele zile din August comitetul va întocmi serbări potrivite, al căror venit este menit alimentării fondului.

Știre de jale. Orfanul de părinți, morți în război, elevul dela liceul militar din Craiova, *Amilcar Săndulescu*, cel ce cu mâna lui destinate țării pe *Eroul Necunoscut*, a fost trimis de vacanță la sanatorul militar din Techirghiol. Acolo în tovărășia unui coleg, s'a dus să se scalde în mare. Din nebagare de seamă, amândoi au fost cuprinși de valuri. Unul din ei, Florescu, a scăpat, dar Amilcar Săndulescu s'a scufundat și a perit în valuri. Moartea micului orfan a produs adâncă durere în rândurile camarazilor săi și a profesorilor, aceștia pierd un silitor elev, și ceilalți un bun coleg.

Hymen. Dșoara *Marioara Imbăruș* și dl *Nicolae Sădeanu* anunță cununia lor religioasă pe Duminică în 5 August n. c. la ora 5 d. m. în biserica ort. rom. din Sibiu, sub. Iosefin.

Botezul pocăiilor din Partoș și jur. Partoșul care e o suburbie a Alba Iuliei, e centrul pocăiilor din țara noastră, căci predicatorul lor Roșca, un econom înstărit de acolo, are fama de a fi episcopul lor, fostul lor primar Coca e numai clopotar. Sâmbătă în 8 Iulie în fața alor vreo sută pocăiți bătrâni, cei douăzeci de ucenici fete și feciori, îmbrăcați în haine nouă, curate și albe, au fost duși la marginea Murășului și prinzându-i de mâni i-au scufundat până în gât în apa murdară și lină a Murășului. După cum se știe pocăiții nu și fac cruce, noi însă ne facem cruce...

(V)

Târg de mostre în Praga. Republica cehoslovacă organizează târguri periodice de mostre în Praga, cu scopul principal de a da vizitatorilor din străinătate un tablou complet despre forța productivă a țării republicii și în același timp de a le aduce ocaziune potrivită pentru a îndruma relații comerciale cu producătorii săi. Vizitatorilor din România li se ofer mari avantagii: reduceri pe căile ferate, serviciu gratuit de interpreți, procurare de locuințe la hoteluri și familii ș. a. Legitimațiuni de admitere se dau la Birourile de informațiuni (în București: Legațiunea Republicii cehoslovace, strada Lascar 45; în Cluj: Consulatul Republicii și la Institutul Reclama, Piața Unirii 4). Cel mai apropiat târg de mostre se ține la 2-9 Septembrie 1923; ear târgul de primăvară al mostrelor se va ține în 16-23 Martie 1924.

Pe calea înțelegerii. În Lugoj apare de câteva zile un nou ziar în limba românească: *Glăsuț Minorităților*. E redactat de doi maghiari, dnii Iakabffy și Sulyok, pentru apărarea intereselor maghiare din România și pentru a contribui la buna înțelegere între cetățenii acestei țări. Deși ziarul dela Lugoj exagerează în rău unele lucruri, totuși nu putem decât să constatăm o satisfacție că scopul ce și-l propune, — de a stabili o înțelegere dreaptă între unguri și români, servindu-se de limba statului în care trăim, — este vrednic de încurajare. Presa minoritară, aproape fără excepție, caută să descopere greșeli și răutăți, pentru a compromite cât mai mult țara noastră în ochii apusului, la care apelează.

La fondul Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace, dar cu alipire către Reuniune, a binevoit a colecta Ioan Imbăruș suma de Lei 60. — cu prilejul încreștinării fiicei Viorica, a dlui Ioan Gabor, măestru rotar, naș fiind Ioan Rău și dna, m. parțofar. — Pentru prinos mulțumeste: *G. Poponea*, prezident, *St. Duca*, secretar.

Anunț. Se aduce la cunoștința celor interesați că condițiile de admitere și trecerea examenului relativ la elevii, cari doresc a intra în Școala Militară pregătitoare de ofițeri activi pentru administrație ce are loc în 20 August a. c., se pot vedea la Cercul de recrutare Sibiu între orele 2-12 și 15-18.

Publicațiune de licitație

În baza ordinelor Nr. 200/1923, 530/1933 și 531/1923 al Dir. Gen. Sanitară, București, se publică licitație pentru asigurarea lucrărilor de reparațiuni la spitalele:

din Câmpâna cu suma de Lei 52,194.—,
din Blaj cu suma de Lei 81,412.—,
și la Ospiciul alienaților Sibiu cu suma de Lei 100,136.20.

Licitațiunea se va ține în localitatea Dir. San. Reg. IV Brașov (casa Prefecturii județului) în ziua de 10 August 1923 la ora 11, observând prescrierile contabilității publ. art. 72-85.

Depunerea provizorie de 4% a sumei din ofertă se va adevăra prin recipisa anexată a ofertei.

Ofertele se vor înainta la Direcțiunea sus-amintită până la termenul prescriș, în plic, sigilat, și se vor întrebuița numai imprimăte originale.

Oferte se pot înainta, atât pe fiecare institut separat, cât și pe cele toate trei.

Elaborate tehnice se pot vedea la serviciul tehnic al Direcțiunii amintite, precum și la instituțiunile sanitare respective, unde se pot primi gratuit și imprimătele de oferte.

Brașov, la 12 Iulie 1923. (105) 1-1

Serviciul tehnic
al Direcțiunii Sanitară Reg. IV, Brașov

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Nr. 656,923

(104) 1-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a II a **Bandul de câmpie**, tractul Târd-Murăș, județul Murăș-Turda, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

a) Salăr în numerar dela stat statorit în coala B.

b) Folosirea casei, curții și a grădinii parohiale de 950 st.

c) Venitul stolar indatinat.

d) Câte 1 (una) zi de lucru și câte o ferdelă (merță) bucate dela fiecare familie. Din numărul total al zilelor și ferdelilor însă 1/3 compete cantorului.

e) Porțiunea canonică de 32 jugăre pământ arător și cositor.

În Band se află stație pentru calea ferată și se ține târg de săptămână.

Concurenții vor înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc în termenul fixat, și după prealabila încunoștințare a protopresbiterului se vor prezenta înaintea alegătorilor în vreo Duminică sau sârbătoare pentru a cânta ori a oficia și cuvânta.

Târgul Murăș, la 8 Iulie 1923.

Oficiul protopopesc ortodox român în înțelegere cu comitetul parohial.

Ștefan Russu,
protopop.

Nr. 415/1923

(89) 3-3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. III **Șilea maghiară**, tractul Murăș-Ludoșului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Beneficiile împreunate cu acest post sânt:

a) Salăr legal dela stat statorit în temeiul coalei B. și a calificației,

b) casă parohială corăspunzătoare și grădină,

c) folosirea porțiunii canonice, care se va întregi la 32 jugăre încă în cursul anului,

d) zi de lucru și ferdelă de bucate dela fiecare familie,

e) stolele urcate.

Concurenții își vor înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc în termenul fixat, ear pentru a se face cunoscuți poporului se vor prezenta în vreo Duminică ori sârbătoare la biserică spre a cânta, ori a celebra și predica, observând dispozițiile art. 33 din regulamentul pentru parohii.

Murăș-Ludoș, la 21 Iunie 1923.

Oficiul protopopesc ortodox-român în înțelegere cu comitetul parohial

Romul Popa
protopop

Nr. 6145/1923 Șc.

(100) 3-3

Concurs

În conformitate cu § 55 din Regulamentul pentru organizarea învățământului în școlile primare, se escrie concurs cu termen de 20 zile dela datul de față pentru posturile de învățători vacante dela școlile primare confesionale române din arhidieceza de Alba-Iulia și Sibiu înșirate mai jos.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi își vor înainta în termenul stabilit cererea instruită cu documentele cerute oficiului protopopesc, la care aparține parohia la al cărei post de învățător reflectează, ear acest Consistor va cere detașarea concurenților celor mai pregătiți.

Prea Onor. Oficii protopresbiterale sânt îndatorate ca îndată după expirarea termenului de concurs, să înainteze toate actele aici, împreună cu propunerile lor.

Salărul împreunat cu fiecare post este asigurat prin ajutor de stat după normele de salarizare în vigoare.

Dela concurenți se cere să conducă Duminica și sârbătoarea elevii la biserică, să-i supravegheze și să cânte cu ei răspunsurile liturgice.

Posturile vacante sânt:

I. Protopopiatul Agnita: Coveș 2 posturi Fofeldea 1 post, Ighisdorf 2, Măgărei 1, Marpod 1, Ruja 1, Șulumberg 1, Văd 1, Veseud 1.

II. Protopopiatul Avrig: Porumbacu-de-sus 1 post, Sebeșul-de-sus 1 post, Viștea-de-sus 2.

III. Protopopiatul Bran: Simon 1 post.

IV. Protopopiatul Brașov: Bod 2 posturi, Brașov-stupini 1 post, Feldioara 2, Magheruș 1, Preșmer 1, Purcarenii 1, Rodbav 1, Sânpetru 1, Târlungeni 1.

V. Protopopiatul Cohalm: Bendorf 1 post, Cața 2 posturi, Dăișoara 2, Felmer 1, Mateiaș 1, Mercheașa 1, Paloș 1, Roadeș 1, Ștena 1, Ungra 1, Viscri 1.

VI. Protopopiatul Deva: Banpotoc 1 post, Boholt 1 post, Hondol 1, Sulighete 1, Vălișoara 1.

VII. Protopopiatul Dobra: Baștea 1 post, Cerbia 1 post, Fintoag 1, Ohaba 1, Mihăești 1, Muncelul-mare 1, Panc 1, Rădulești 1, Săcămaș 1, Teiu 1.

VIII. Protopopiatul Făgăraș: Boholt 1 post, Calbor 2 posturi, Galați 1, Hurez 1, Mândra 2, Părau 2, Perșani 1, Sâmbăta-sup.-răs. 1, Sâmbăta-sup.-apus. 1, Șinca-nouă 2, Șona 1, Veneția-inf. 1, Voivodenii-mari 2.

IX. Protopopiatul Geoagiu: Balșa 1 post, Bozeș 1 post, Bulbuc 1, Ceru-Băcăinți 1, Cib 1, Feredeș 1, Mermezeu-Văleni 1, Poiana 1, Rapolt 1, Valea-mare 1.

X. Protopopiatul Hateg: Bărești 1 post, Fizești 1 post, Livezeni 1, Lunca 1, Nucșoara 1, Ohaba-de-sub-peatră 1, Sf. Marie de-peatră 1, Valea Sângeorgiu 1.

XI. Protopopiatul Hunedoara: Batiz 1 post, Cerișor 1 post, Lelese 1, Socet 1.

XII. Protop. Iliă: Certejul-de-jos-Coajă 1 post, Sârbi 2 posturi, Valea-lungă 1, Târnova 1, Booz 1, Târnăvița 1, Câmpuri-Surduc 1, Fueș-Băgara 1, Visca 1.

XIII. Protopopiatul Mediaș: Dârlos 2 posturi, Frăua 1 post, Vășaud 1.

XIV. Protopopiatul Mercurea: Apoldul-de-jos 2 posturi, Apoldul-de-sus 1 post, Beșinău 1, Cărpiniș 1, Dobârca 1, Gusu 1, Ludoș 3, Mercurea 1, Păuca 2, Poiana 2, Reciu 1, Rod 1, Șring 1, Tău 1.

XV. Protopopiatul Oltuz: Brețcu 3 posturi, Covasna 2, Intorsura Buzeu 5.

XVI. Protopopiatul Orăștie: Balomir 1 post, Binținti 1, Costău 1, Dâncul mare, Dâncul mic 1, Ludești-Costești 2, Măgura 1, Orăștie 2, Oroștioara de jos 1, Petreni 1, Pișchinț 1, Pricaz 1, Romoșel 2, Tămășasa 1, Vaidei 1.

XVII. Protopopiatul Săliște: Aciuiu 1 post, Alămor 1, Amnaș 1, Cacova 1, Gurăraului 1, Mag 2, Săcel 2, Tilișca 1, Topârcea 1, Vale 1, Cristian 1, Săliște 1.

XVIII. Protopopiatul Sebeș: Berghiu 1 post, Călnic 1, Copalna 1, Daia 3, Deal 1, Drâmbor 2, Laz 1, Lomani 2, Mihelț 1, Oarda de sus 1, Petrifalău 1, Răhău 3, Săsciori 1, Șugag 1, Tărtăria 1, Totoiu 1.

XIX. Protopopiatul Sf. Gheorghe: Halchiu 1, Marcoș 2.

XX. Protopopiatul Sibiu: Bungard 1 post, Gușterița 1 post, Mohu 1, Loamnaș 1, Răusăduului 2, Sadu 1, Șelimbăr 1, Vurpăr 1.

XXI. Protopopiatul Sighișoara: Criș 1 post, Daia-săsească 1 post, Ferihaz 2, Saschiz 1, Sighișoara 1.

XXII. Protopopiatul Târnava: Boian 1 post, Blăjel 2 posturi, Bobohalm 1, Chesler 1, Curenii 1, Lepindea 1, Laslău 2, Șoimoș 1.

XXIII. Protopopiatul Zarand: Bulzești-de-jos 1 post, Cănelul-de-sus 1 post, Luncoiul-de-jos 1, Luncoiul-de-sus 1, Blăjeni-Criș 1, Blăjeni Plaiu 1, Ormindea 1, Ribija 1, Ribicioara-de-sus 1, Rovina 1, Vaca 1, Tomnatic 1.

Sibiu, din ședința senatului școlar ținută la 6/19 Iulie 1923.

Consistorul arhidiecezan

Reclama este
sufletul comerțului

Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane